

*QËNDRUESHMËRIA
NË KURAN*

përmbledhi Ridvan Bunjaku
dhjetor 2021

Shënim për metodologjinë

Burim për kërkim është “Kurani i shqipëruar”. Janë nxjerrë vargjet (apo pjesët e vargjeve) që e përmbajnë “qëndr” me search (kërkim në Word), nga fillimi deri në fund. Janë përzgjedhur pjesët që lidhen me qëndrueshmërinë e besimtarëve.

Përmbajtja

2:		5
	45-46	5
	153-157	5
	177	6
	249-251	7
3:		7
	14-17	7
	118-129	8
	137-148	9
	199-200	10
5:		11
	48-50	11
6:		12
	33-36	12
7:		13
	113-129	13
8:		14
	5-14	14
	45-48	14
	55-66	15
9:		16
	119-123	16
10:		16
	104-109	16
11:		17
	7-11	17
	114-123	17
12:		18
	88-93	18
13:		18
	19-26	18
14:		19
	5-12	19
16:		20
	35-42	20
	93-113	20
	125-128	22
17:		22
	71-77	22
19:		23
	64-65	23
20:		23
	129-132	23
21:		24
	83-91	24
22:		25
	30-35	25
25:		25
	20-28	25

Qëndrueshmëria në Kuran

72-77	26
28:	26
51-55	26
76-82	27
29:	28
56-63	28
30:	29
36-45	29
31:	31
16-19	31
29-34	32
32:	33
23-25	33
33:	33
35	33
37:	34
99-110	34
39:	34
10-16	34
41:	35
33-36	35
42:	35
29-35	35
46:	36
35	36
47:	36
4-7	36
29-34	37
67:	37
17-22	37
70:	38
19-35	38
73:	38
1-14	38
74:	39
1-7	39
76:	39
4-22	39
90:	40
1-20	40
103:	40
1-3	40
PËR BOTIMIN	41
<i>Bibliografia e Kuranit të shqipëruar</i>	41
Online	42
Licensimi	42

2:

45-46

- ⁴⁵ Dhe kërkoni ndihmë
të qëndrueshëm e duke u falur;
edhe pse është vërtet rëndë
pos për modestët,
⁴⁶ ata që e dinë^a
se do ta takojnë Zotin e tyre
dhe se do të kthehen tek Ai.

153-157

¹⁵³ Ju që besoni, kërkoni ndihmë përmes qëndrueshmërisë dhe lutjeve, se **Allahu** është me të qëndrueshmit. ¹⁵⁴ Mos thuani se ata që janë vrarë në çështjen e **Allahut** janë të vdekur; ata janë të gjallë, megjithëse ju nuk e kuptoni. ¹⁵⁵ Ne sigurisht që do t'ju sprovovmë me frikë e uri dhe humbje të pronës, të jetëve e të korrave. Por [Profet,] jepju lajm të mirë atyre që janë të qëndrueshëm, ¹⁵⁶ ata që, kur preken nga një fatkeqësi, thonë: '**Allahut** i përkasim dhe tek Ai do të kthehemi.' ¹⁵⁷ Këtyre do t'u jepen bekime dhe mëshirë nga Zoti i tyre dhe këta janë ata që janë të udhëzuar drejt.

^a Një nga kuptimet klasike të *zanna* është 'të dish' në vend se kuptimi bashkëkohor dominues 'të mendosh'. Ky term përdoret në kuptimin e dijes disa herë në Kuran. (A.H.)

177

177

Nuk është mirësi
të kthyerit e fytyrave
kah Lindja e Perëndimi:
por janë të mirë ata
që e besojnë **Allahun**
dhe Ditën e Fundit,
dhe engjëjt dhe Librin,
dhe profetët;
dhe që u dhurojnë të mira e pará
për dashurinë e **Allahut**
të afërmve dhe jetimëve,
dhe njerëzve në nevojë,
dhe udhëtarëve dhe të varfërve,
dhe për t'i çliruar robërit;
ata që falen rregullisht
dhe japin lëmoshë për mirëqenie,
dhe i përmbushin premtimet e tyre
kur i japin ato,
dhe që janë të qëndrueshëm
në vuajtje, në fatkeqësi dhe në kohë të rrezikut.
Ata janë të vërtetët,
dhe ata janë të vetëdijshmit për **Allahun**.

249-251

²⁴⁹ Kur Taluti u nis me forcat e tij, u tha atyre: ‘**Allahu** do t’ju sprovtojë me një lumë. Kushdo që pi prej tij nuk do ta ketë vendin me mua, por kushdo që përmbahet ta shijojë atë, do të jetë me mua; nëse ai e mbledh veç një grusht [do të shfajësohet].’ Por të gjithë ata pinë [shumë] nga ai, përveç disave. Kur ai e kaloi atë me ata që e patën mbajtur besimin, ata^a thanë: ‘Nuk kemi fuqi sot kundër Xhalutit (Goliatit) dhe luftëtarëve të tij.’ Por ata që e dinin se do ta takonin Zotin e tyre thanë: ‘Sa shpesh një forcë e vogël e ka mposhtur një ushtri të madhe me lejen e **Allahut**! **Allahu** është me ata që janë të qëndrueshëm.’ ^{2:250} Dhe kur e takuan Xhalutin dhe luftëtarët e tij, thanë: ‘Zoti ynë, lësho durim mbi ne, na bëj të qëndrojmë fort dhe na ndihmo kundër mosbesimtarëve’, ²⁵¹ dhe kështu me lejen e **Allahut** ata i mundën. Dauti (Davidi) e vrau Xhalutin (Goliatin) dhe **Allahu** i dha sovranitet e urti dhe ia mësoi atë që i pëlqeu Atij. Po të mos i largonte **Allahu** disa përmes të tjerëve toka do të ishte plotësisht e korruptuar, por **Allahu** është bujar me të gjithë.

3:

14-17

¹⁴ Dashuria e gjërave të dëshirueshme është bërë tërheqëse për burrat – gratë, fëmijët, thesaret e arit e të argjendit të grumbulluara deri lart, kuajt me ngjyra të bukura, bagëtitë dhe tokat bujqësore – këto mund të jenë gëzimet e kësaj jete, por **Allahu** e ka vendin më të mirë për t’u kthyer. ¹⁵ [Profet,] thuj: ‘A do të donit t’ju tregoj për gjërat që janë më të mira se të gjitha këto? Atyre që janë të vetëdijshëm për **Allahun** – Zoti i tyre do t’u japë Kopshte të hijeshuara me lumenj rrjedhës, ku do të rrinë me bashkëshortë të pastër dhe kënaqësinë e mirë të **Allahut** – **Allahu** është plotësisht i vetëdijshëm për shërbyesit E Tij – ¹⁶ atyre që thonë: “Zoti ynë, besojmë, pra falna mëkatet tona dhe mbrona nga vuajtja në Zjarr”, ¹⁷ atyre që janë të qëndrueshëm, besnikë, vërtet të përkushtuar, që japin [në çështjen e **Allahut**] dhe luten para agimit për falje.’

^a Ata që e kishin pirë ujin apo disa nga të paktët që shkuan me Talutin.

118-129

¹¹⁸ Ju që besoni, mos u bëni të afërm intimë me të huaj të tillë që nuk e kursejnë asnjë përpjekje për t'ju shkatërruar dhe që duan t'ju shohin të vuani: urrejtja e tyre është e qartë nga gojët e tyre, por ajo që e fshehin zemrat e tyre është shumë më e keqe. Ne jua kemi bërë të qarta shpalljet Tona; a nuk do ta përdorni arsyen tuaj? ¹¹⁹ Ja si është kjo: ja ku jeni, i doni ata, por ata nuk ju duan; ju besoni në të gjitha Shkrimet e Shenjta dhe kur ata ju takojnë, thonë: 'Besojmë', por kur janë vetëm, i kafshojnë majat e gishtave në zemërim ndaj jush. [Profet,] thuaj: 'Vdisni nga tërbimi [nëse doni]!' **Allahu** e di saktësisht se çka ka në zemrat e secilit. ^{3:120} Ata hidhërohen për çdo të mirë që bie mbi ju [besimtarë] dhe gëzohen për fatkeqësitë tuaja. Por në qofshi të qëndrueshëm dhe të vetëdijshëm për **Allahun**, planifikimi i tyre i fshehtë nuk do t'ju dëmtojë aspak: **Allahu** rrethon gjithçka që bëjnë ata.

¹²¹ [Profet,] kujtoje kur dole nga shtëpia jote në agim për t'i caktuar pozicionet e betejës për besimtarët: **Allahu** dëgjon dhe di gjithçka. ¹²² Kujtoje kur dy grupe nga ju ishin afër ta humbnin besimin për sukses dhe **Allahu** i mbrojti – le ta mbështesin besimtarët besimin e tyre në **Allahun** – ¹²³ **Allahu** ju ndihmoi në Bedër kur ishit të dobët. Jini të vetëdijshëm për **Allahun**, që të mund të jeni mirënjohës. ¹²⁴ Kujtoje kur u the besimtarëve: 'A do të jeni të kënaqur nëse Zoti juaj ju përforcon duke i zbritur tre mijë engjëj? ¹²⁵ Epo, në qofshi të qëndrueshëm dhe të vetëdijshëm për **Allahun**, Zoti juaj do t'ju përforcojë me pesë mijë engjëj që sulmojnë shpejt nëse armiku do t'ju sulmonte befas!' dhe **Allahu** e rregulloi ashtu, ¹²⁶ si mesazh të shpresës për ju [besimtarë] që t'jua qetësojë zemrat – ndihma vjen veç nga **Allahu**, I Fuqishmi, I Urti – ¹²⁷ dhe për t'i prishur krahët e ushtrisë së mosbesimtarëve dhe për t'i zhgënjyer, për t'i bërë të tërhiqen në humbje të plotë. ¹²⁸ Nuk të takon [ty Profet] të vendosësh se a zbutet **Allahu** ndaj tyre apo i ndëshkon: ata janë keqbërës. ¹²⁹ Gjithçka në qiej dhe në tokë i përket **Allahut**. Ai e fal këdo që do ta falë dhe e ndëshkon këdo që do ta ndëshkojë: **Allahu** është më falësi dhe mëshirëploti.

137-148

¹³⁷ Rrugët e **Allahut** kanë kaluar para jush,
pra udhëtoni nëpër tokë dhe shihni
se si kanë përfunduar tallësit.

¹³⁸ Ky është mësim i qartë për njerëzit dhe udhëzim e mësim për ata që janë të vetëdijshëm për **Allahun**. ¹³⁹ Mos e humbni toruan apo të dëshpëroheni – në qofshi besimtarë të vërtetë keni më shumë fuqi se kushdo tjetër – ^{3:140} nëse e keni pësuar një goditje, edhe ata e kanë pësuar një si ajo.^a Ne veçojmë ditë të tilla ndërmjet njerëzve njëri pas tjetrit, që **Allahu** ta zbulojë se kush beson vërtet, që t'i zgjedhë martirët^b ndërmjet jush – **Allahu** nuk i do keqbërësit – ¹⁴¹ që t'i pastrojë ata që besojnë dhe që t'i shkatërrojë mosbesimtarët. ¹⁴² A mendonit se do të hynit në Kopsht pa e provuar së pari **Allahu** se cili nga ju do të mundohej për çështjen E Tij dhe të mbahej i qëndrueshëm? ¹⁴³ Para se ta hasnit vdekjen, po shpresonit për të. Epo, tani e keni parë me sytë tuaj.

¹⁴⁴ Muhamedi është veç i dërguar para të cilit kanë qenë e kanë shkuar shumë të dërguar. Po të vdiste apo të vritej, a do t'ju riktheheshit rrugëve tuaja të vjetra? Po ta bënte dikush këtë, nuk do ta dëmtonte **Allahun** aspak. **Allahu** do t'i shpërblejë mirënjohësit. ¹⁴⁵ Asnjë shpirt nuk mund të vdesë përveç me lejen e **Allahut** në një kohë të paracaktuar. Nëse dikush përpiqet për shpërblimet e kësaj bote, Ne do t'ia japim disa nga to. Nëse dikush përpiqet për shpërblimet e Të Përtejmes, Ne do t'ia japim disa nga to: Ne do t'i shpërblejmë mirënjohësit. ¹⁴⁶ Shumë profetë kanë luftuar bashkë me grupe të mëdha të njerëzve hyjnorë përkrah tyre të cilët, përballë vuajtjeve të tyre për çështjen e **Allahut**, nuk e humbën toruan apo të dobësohen a të dorëzohen: **Allahu** i do ata që janë të qëndrueshëm. ¹⁴⁷ Krejt çka thanë ishte: 'Zoti ynë, na i fal mëkatet tona dhe teprimet tona. Na i bëj këmbët të qëndrueshme dhe na jep ndihmë kundër mosbesimtarëve', ¹⁴⁸ dhe kështu **Allahu** ua dha edhe shpërblimet e kësaj bote edhe shpërblimet e shkëlqyeshme të Të Përtejmes: **Allahu** i do ata që bëjnë mirë.

^a Kjo pjesë e sures i referohet Betejës së Uhud-it, ku myslimanët u patën mposhtur, pasi nuk iu patën bindur urdhrave të Profetit.

^b Emri *shahid* është shumë më i ndërlikuar sesa termi "martir" i zgjedhur për ta përkthyer në këtë kontekst. Rrënja *sh-h-d* e përçon kuptimin 'të dëshmosh, të jesh prezent, të marrësh pjesë', por edhe "të dëshmosh" ose "të japësh evidencë". Kështu, "martirët" këtu janë zgjedhur nga Zoti për ta dëshmuar Atë në qiell, u jepet mundësia të japin evidencë të thellësisë së besimit të tyre duke e sakrifikuar jetën e tyre të kësaj bote dhe do të dëshmojnë me profetët në Ditën e Gjykimit.

199-200

199 Dhe ka në fakt
ndër njerëzit e Librit
asi që besojnë në **Allahun**
dhe në atë që ju është zbritur juve
dhe në atë që u është zbritur atyre,
asi që janë të përlur ndaj **Allahut**:
ata nuk i shesin shenjatat e **Allahut**
për një çmim të vockël.
Ata e kanë shpërblimin e tyre me Zotin e tyre;
dhe **Allahu** është i shpejtë në llogari.

3:200 Besimtarë,
jini të durueshëm dhe ngulmoni
dhe jini të fortë, të qëndrueshëm e të gatshëm:^a
dhe jini gjithmonë të vetëdijshtë për **Allahun**,
që të mund të përparoni të lumtur.

^a 'Për lutje' apo 't'i kundërviheni një sulmi'.

5:

48-50

- ⁴⁸ Dhe Ne ta dërguam Librin [ty Muhamed]
me të vërtetën, duke i vërtetuar
Shkrimet e Shenjta para tij
dhe me autoritet final mbi to
[dhe duke i ruajtur ato].
Pra gjyko ndërmjet tyre
sipas asaj që e ka shpallur **Allahu**;
dhe mos i ndiq tekat e meraket e tyre
larg nga e vërteta
që të ka ardhur ty.
Për secilin nga ju
Ne e kemi përcaktuar një ligj
dhe një rrugë të hapur.
Dhe po të donte **Allahu**
do t'ju bënte
një popull të vetëm;
por Ai po ju sprovon
në atë që jua ka dhënë.
Pra shpejtoni [kah virtytet]
për të bërë mirë:
të gjithë do të ktheheni te **Allahu**
dhe Ai do t'jua qartësojë
çështjet në të cilat patët dallime.
- ⁴⁹ Prandaj [Profet]
gjyko midis tyre
sipas asaj që e ka shpallur **Allahu**,
dhe mos i ndjek teket e meraket e tyre,
dhe ruaju nga ta
të të mos joshin
të largohesh nga ndonjë pjesë

e asaj që ta ka shpallur **Allahu**.

Dhe nëse largohen,

kujtoje se **Allahu** synon t'i ndëshkojë

për disa nga mëkatet që i kanë bërë.

Dhe në fakt shumica e njerëzimit janë shkelës të ligjit.

^{5:50} Pra a e duan gjykimin

e kohës së padijes pagane?

Dhe kush është më i mirë se **Allahu** në gjykim

për një popull me besim të qëndrueshëm?

6:

33-36

³³ Ne e dimë mirë se ato që i thonë ata të pikëllojnë [Profet]. Nuk është se kanë mosbesim në ty: keqbërësit e refuzojnë shpalljen e **Allahut**. ³⁴ Para teje, për të dërguarit e tjerë kishte mosbesim dhe ata e duruan refuzimin dhe persekutimin e tyre me qëndresë deri kur arriti ndihma Jonë – askush nuk mund t'i ndryshojë premtimet e **Allahut**. Tashmë ke marrë shpjegime për këta të dërguar. ³⁵ Nëse refuzimi nga mosbesimtarët të duket kaq i vështirë për t'u duruar, atëherë kërkoje një tunel në tokë apo një shkallë në qiell, po munde dhe sjelljua një shenjë: **Allahu** do të mund t'i sillte të gjithë ata në udhëzim po të ishte vullneti I Tij, kështu që mos u bëj me injorantët. ³⁶ Veç ata që mund të dëgjojnë do të përgjigjen; sa për të vdekurit, **Allahu** do t'i ngrisë dhe tek Ai do të kthehen të gjithë.

7:

113-129

¹¹³ Magjistarët erdhën te Faraoni dhe thanë: ‘A do të shpërblehemi nëse fitojmë?’ ¹¹⁴ dhe ai u përgjigj: ‘Po dhe do t’i bashkoheni oborrit tim të brendshëm.’ ¹¹⁵ Kështu ata thanë: ‘Musa, a do të hedhësh ti i pari apo të hedhim ne?’ ¹¹⁶ Ai tha: ‘Hidhni ju’ dhe ata e bënë këtë, duke i magjepsur sytë e njerëzve, duke u hedhur frikë dhe duke shkaktuar magji të madhe. ¹¹⁷ Pastaj Ne e frymëzuam Musain: ‘Hidhe shkopin tënd’ dhe – shih! – ai i gëlltiti falsitetet e tyre. ¹¹⁸ E vërteta ishte konfirmuar dhe ajo që e kishin prodhuar ata u kthye në asgjë: ¹¹⁹ ata ishin të mundur aty dhe plotësisht të turpëruar. ^{7:120} Magjistarët ranë në gjunjë ¹²¹ dhe thanë: ‘Ne besojmë në Zotin e Botëve, ¹²² Zotin e Musait dhe të Harunit!’ ¹²³ por Faraoni tha: ‘Si guxoni të besoni në Të para se t’jua kem dhënë lejen unë? Ky është komplot që e keni kurdisur për t’i dëbuar njerëzit nga ky qytet! Tash do ta shihni: ¹²⁴ do t’ua pres duart dhe shputat tuaja alternative^a dhe pastaj do t’ju kryqëzoj të gjithëve!’ ¹²⁵ Ata thanë: ‘Dhe kështu ne do të kthehemi te Zoti ynë – ¹²⁶ ankesa jote e vetme kundër nesh është se ne besuam në shenjat e Zotit tonë kur ato erdhën te ne. Zoti ynë, na mbush me qëndresë dhe na lejo të vdesim të përkushtuar ndaj Teje.’

¹²⁷ Udhëheqësit ndër njerëzit e Faraonit i thanë atij: ‘Por a do ta lejosh Musain dhe popullin e tij të përhapin korrupsion në vend dhe të të braktisin ty dhe zotat e tu?’ Ai u përgjigj: ‘Do t’i vrasim fëmijët e tyre meshkuj, duke i kursyer veç femrat: kemi pushtet të plotë ndaj tyre.’ ¹²⁸ Musai i tha popullit të tij: ‘Kthehuni **Allahut** për ndihmë dhe jini të qëndrueshëm: toka i përket **Allahut** – Ai ia jep atë si pronë të veten cilëve do shërbyes Të Tij që i zgjedh – dhe e ardhmja e lumtur u përket atyre që janë të vetëdijshëm për Të’, ¹²⁹ dhe ata u përgjigjën: ‘Na kanë përndjekur shumë kohë para se ti të vije te ne dhe edhe që nga ajo kohë.’ Ai tha: ‘Zoti juaj mund ta shkatërrojë fare mirë armikun tuaj dhe t’ju bëjë pasardhës në vend për ta parë se si silleni.’

^a Dorën e majtë dhe shputën e djathtë apo të kundërtat.

8:

5-14

⁵ Se^a ishte Zoti yt që të bëri [ty Profet] të rrezikosh të largohesh nga shtëpia jote për qëllim të vërtetë – megjithëse një grupi të besimtarëve nuk u pëlqeu ⁶ dhe diskutonin me ty për të vërtetën pasi ishte bërë e qartë, sikur të ishin shtyrë kah një vdekje që do të mund ta shihnin me sytë e tyre. ⁷ Kujtojeni si ju premtoi **Allahu** [juve besimtarëve] se një nga dy grupet armike do t’ju binte në dorë: ju donit që grupi i paarmatosur të ishte i juaji, por ishte vullneti i Zotit ta vendosë të vërtetën sipas Fjalës Së Tij dhe t’i shfarosë mosbesimtarët – ⁸ për ta vërtetuar Të Vërtetën si të vërtetë dhe gënjeshtren si gënjeshtër, sado që fajtorëve mund të mos u pëlqejë. ⁹ Kur e lutët Zotin tuaj për ndihmë, Ai ju përgjigj: ‘Do t’ju përforcoj me një mijë engjëj radhazi.’ ^{8:10} **Allahu** e bëri këtë mesazh të shpresës për t’jua qetësuar zemrat: ndihma vjen veç nga **Allahu**, Ai është i fuqishëm e i urtë. ¹¹ Kujtojeni kur Ai ju dha gjumë si siguri nga Ai dhe zbriti ujë nga qielli për t’ju pastruar, për ta hequr ndotjen e Satanit nga ju, për t’jua bërë zemrat të forta dhe këmbët të vendosura. ¹² Zoti juaj u shpalli engjëjve: ‘Unë jam me ju: jepuni qëndrueshmëri besimtarëve; do të fus terror në zemrat e mosbesimtarëve – goditini mbi qafa dhe godituani të gjitha majat e gishtave.’ ¹³ Kjo për shkak se e kundërshtuan **Allahun** dhe Të Dërguarin E Tij dhe kushdo që e kundërshton **Allahun** dhe Të Dërguarin E Tij, **Allahu** i ndëshkon ashpër – ¹⁴ ‘Këtë e merrni! Shijojeni!’ – dhe tortura e Zjarrit i pret mosbesimtarët.

45-48

⁴⁵ Besimtarë, kur e hasni një forcë në betejë, rrini të qëndrueshëm dhe mbajeni **Allahun** fort në mendje, që të mund të përparoni. ⁴⁶ Bindjuni **Allahut** dhe Të Dërguarit Të Tij dhe mos u grindni me njëri-tjetrin, ndryshe mund të dekurajoheni dhe shpirti mund t’ju dezertojë. Jini të qëndrueshëm: **Allahu** është me të qëndrueshmit. ⁴⁷ Mos jini si ata që dolën nga shtëpitë e tyre plot mendjemadhësi, duke iu lavdëruar njerëzve dhe duke i ndaluar të tjerët nga rruga e **Allahut** – **Allahu** ka njohuri të plotë për gjithçka që bëjnë. ⁴⁸ Satani i bëri veprat e tyre të ndyra t’u duken të drejta dhe tha: ‘Askush nuk do t’ju mposhtë sot, se unë do të jem mu pranë jush’, por kur ushtritë erdhën brenda pamjes së njëra-tjetrës ai i ktheu gishtat kah thembrat, duke thënë: ‘Ky është vendi ku ju lë: po shoh çka nuk shihni ju dhe ia kam frikën **Allahut** – **Allahu** është i ashpër në ndëshkimin E Tij.’

^a Kjo lidhet me vargun 1.

⁵⁵ Krijesat më të këqija në pamjen e **Allahut** janë ato që e refuzojnë Atë dhe nuk do të besojnë; ⁵⁶ që, kurdo që [ti Profet] e bën një traktat me ta, e shkelin, se nuk ia kanë frikën **Allahut**. ⁵⁷ Nëse i has në betejë, bëji ata shembull të frikshëm për ata që vijnë pas tyre, që të mund të jenë të vëmendshëm. ⁵⁸ Dhe nëse merr vesh për tradhtinë në pjesën e cilitdo popull, përplasjua prapa traktatin e tyre, se **Allahu** nuk i do tradhtarët. ⁵⁹ Mosbesimtarët nuk duhet të mendojnë se kanë fituar; nuk mund të ikin e të shpëtojnë. ^{8:60} Përgatitni çfarëdo forca që [ju besimtarë] mund t'i grumbulloni, duke përfshirë kuaj të luftës, për t'i trembur armiqtë e **Allahut** dhe tuajt dhe paralajmëroni të tjerët që janë të panjohur për ju por të njohur për **Allahun**. Çkado që jepni në kauzën e **Allahut** do t'ju shpaguhet plotësisht dhe nuk do të dëmtoheni. ⁶¹ Por nëse priren kah paqja, edhe ti [Profet] duhet të priresh kah ajo dhe ta kesh besimin tënd në **Allahun**: Ai është Gjithë-Dëgjuesi, I Gjithë-Dijshmi. ⁶² Nëse synojnë të të mashtrojnë, **Allahu** është i mjaftueshëm për ty: ishte Ai që të forcoi me ndihmën E Tij, ⁶³ dhe me besimtarë dhe i përbashkoi zemrat e tyre. Edhe po të kishe falur gjithçka në tokë nuk do të mund ta bëje këtë, por **Allahu** i përbashkoi: **Allahu** është i fuqishëm e i urtë. ⁶⁴ Profet, **Allahu** është i mjaftueshëm për ty dhe për besimtarët që të ndjekin. ⁶⁵ Profet, nxiti besimtarët të luftojnë: nëse janë njëzet nga ju që janë të qëndrueshëm, do t'i mposhtin dyqind dhe njëqind nga ju, nëse janë të qëndrueshëm, do t'i mposhtin një mijë nga mosbesimtarët, se janë njerëz që nuk kuptojnë. ⁶⁶ Por **Allahu** jua ka lehtësuar barrën tash për tash, duke e ditur se ka dobësi në ju – një qindëshe e qëndrueshme nga ju do t'i mundë dyqind dhe një mijëshe e qëndrueshme nga ju do t'i mundë dy mijë, me lejen e **Allahut**: **Allahu** është me të qëndrueshmit.

9:

119-123

¹¹⁹ Ju që besoni, jini të vetëdijsëm për **Allahun**: qëndroni me ata që janë besnikë. ^{9:120} Njerëzit e Medinës dhe arabët e shkretëtirës së tyre fqinje nuk duhet të përmbahen në pasimin e Të Dërguarit të **Allahut**, as s'duhet t'u interesojë për veten më shumë se për të: nëse ndonjëherë pësojnë ndonjë etje, lodhje a uri në çështjen e **Allahut**, ndërmarrin ndonjë hap që i zemëron mosbesimtarët, apo ia shkaktojnë ndonjë dëm një armiku, një vepër e mirë regjistrohet në favorin e tyre në llogari të kësaj – **Allahu** kurrë nuk e çon kot shpërblimin e atyre që bëjnë mirë – ¹²¹ nëse shpenzojnë pak apo shumë për çështjen e **Allahut**, nëse e përshkojnë një qafë të malit, krejt kjo regjistrohet në meritat e tyre ashtu që **Allahu** të mund t'i shpërblejë në përputhje me më të mirat e veprave të tyre.

¹²² E megjithatë nuk është e drejtë për të gjithë besimtarët të dalin [në betejë] bashkë: nga secili komunitet, një grup duhet të dalë ta thellojë kuptimin e fesë, që të mund ta mësojnë popullin e tyre kur të kthehen dhe që të mund të ruhen nga e keqja. ¹²³ Ju që besoni, luftoni mosbesimtarët afër jush dhe le t'ju gjejnë duke qëndruar fort: ta dini se **Allahu** është me ata që janë të vetëdijsëm për Të.

10:

104-109

¹⁰⁴ [Profet] thuaj: 'Njerëz, edhe nëse keni dyshime për fenë time, nuk i adhuroj ata që i adhuroni ju pos **Allahut**, por e adhuroj **Allahun** që do të bëjë të vdisni dhe jam urdhëruar të jem besimtar.' ¹⁰⁵ [Profet,] ktheje fytyrën tënde kah feja si njeri i besimit të pastër. Mos ji nga ata që shoqërojnë partnerë me **Allahun**; ¹⁰⁶ mos iu lut asnjë tjetri [zot] që as s'mund të të bëjë dobi as të të dëmtojë: nëse e bën këtë, do të jesh një nga keqbërësit. ¹⁰⁷ Nëse **Allahu** shkakton dëm mbi ty, askush nuk mund ta heqë pos Tij dhe nëse Ai synon diçka të mirë për ty, askush s'mund ta largojë bujarinë E Tij; Ai ia dhuron bujarinë E Tij cilitdo nga shërbyesit E Tij që do t'ia dhurojë. Ai është Më Falësi, Më Mëshirëploti. ¹⁰⁸ Thuaj: 'Njerëz, E Vërteta ju ka ardhur nga Zoti juaj. Kushdo që e ndjek rrugën e duhur e ndjek për të mirën e tij dhe kushdo që shmanget e bën këtë në dëm të tijin: nuk jam kujdestari juaj.' ¹⁰⁹ [Profet,] ndiqe atë që të është shpallur dhe mbahu i qëndrueshëm deri kur **Allahu** ta japë gjykimin E Tij, se Ai është Më i Miri nga Gjykatësit.

11:

7-11

E prapë [Profet], nëse u thua: ‘Do të ringjalleni pas vdekjes’, pabesimtarët janë të sigurtë në përgjigje: ‘Kjo qartë s’është asgjë pos magji’. ⁸ Nëse Ne e shtyjmë ndëshkimin e tyre për një kohë të caktuar, ata janë të sigurtë të thonë: ‘Çka po e frenon atë?’ Por në Ditën që u vjen, asgjë nuk do ta shmangë atë nga ta; ajo me të cilën talleshin do të jetë kudo rreth tyre. ⁹ Sa i paarsyeshëm e jomirënjohës bëhet njeriu kur Ne e lëmë ta shijojë mëshirën Tonë dhe pastaj e ndalim atë! ^{11:10} Dhe nëse e lëmë ta shijojë mëshirën pasi e ka prekur ndonjë dëm, ai i sigurt thotë: ‘Fatkeqësia u largua nga unë.’ Bëhet i ngazëllyer e mburracak. ¹¹ Por jo ata që janë të qëndrueshëm dhe bëjnë vepra të mira: ata do të kenë falje dhe shpërblim të madh.

114-123

¹¹⁴ [Profet,] vazhdo të falesh në të dy skajet e ditës dhe gjatë pjesëve të natës, se gjërat e mira i largojnë të këqijat – ky është kujtues për ata që janë të vetëdijshëm. ¹¹⁵ Ji i qëndrueshëm: **Allahu** nuk i lë të shkojnë kot shpërblimet e atyre që bëjnë mirë. ¹¹⁶ Ah po të kishte, ndër brezat para kohës sate, njerëz që u tepron arsyeja e shëndoshë, për ta ndaluar korrupsionin në tokë! Ne i shpëtuan veç ca nga ta, gjersa të padrejtët e ndoqën kënaqësinë e bollëkut dhe vazhduan njësoj në mëkat. ¹¹⁷ Zoti yt nuk do ta shkatërronte asnjë qytet pa shkak po të vepronte populli i tij ndershmërisht. ¹¹⁸ Po të kishte dashur Zoti yt, do t’i kishte bërë të gjithë popujt një komunitet të vetëm, por ata vazhdojnë t’i kenë dallimet e tyre – ¹¹⁹ përveç ata mbi të cilët ka mëshirë Zoti yt – se Ai i krijoi të jenë kështu dhe fjala e Zotit tënd është përfundimtare: ‘Definitivisht Unë do ta mbushi Ferrin edhe me xhinde edhe me njerëz.’

^{11:120} Pra [Muhamed], Ne t’i kemi treguar rrëfimet e profetëve për të ta bërë zemrën të qëndrueshme dhe në këto përsëkrime të ka ardhur e vërteta, si dhe mësimet e kujtues për besimtarët. ¹²¹ Thuaju atyre që nuk besojnë: ‘Bëni çka të mundeni: edhe ne po bëjmë çka të mundemi’, ¹²² dhe ‘Pritni: edhe ne po presim.’ ¹²³ Gjithçka që është e fshehur në qiej dhe në tokë i përket **Allahut** dhe tërë autoriteti^a kthehet tek Ai. Pra [Profet], adhuroje Atë dhe kije besimin tënd në Të: Zoti yt nuk është kurrë i painformuar për atë që po e bëni [ju njerëz].

^a Apo ‘të gjitha gjërat’

12:

88-93

⁸⁸ Pastaj, kur u shfaqën para Jusufit, thanë: ‘Qeveritar i pushtetshëm, mjerimi na ka bërë vrer neve dhe familjen tonë. Kemi sjellë veç pak mallra, por na jep porcion të plotë. Ji bamirës ndaj nesh: **Allahu** i shpërblen bamirësit.’ ⁸⁹ Ai tha: ‘A po e kuptoni tash se çka i bëtë Jusufit dhe vëllait të tij kur ishit të paditur?’ ^{12:90} dhe ata klithën: ‘A është e mundur që ti je Jusufi?’ Ai tha: ‘Unë jam Jusufi. Ky është vëllai im. **Allahu** ka qenë dashamirës ndaj nesh: **Allahu** nuk ia refuzon askujt që është i vetëdijshtëm për **Allahun** dhe i qëndrueshëm në fatkeqësi shpërblimet e atyre që bëjnë mirë.’ ⁹¹ Ata thanë: ‘Për **Allahun!** **Allahu** vërtet ju ka përkrahur ndaj neve të gjithëve dhe ishim gabim!’ ⁹² por ai tha: ‘Nuk do të dëgjoni qortime sot. **Allahu** ju faltë: Ai është Më Mëshirëploti nga mëshirëplotët. ⁹³ Merreni këmishën time dhe shtrijeni mbi fytyrën e babait tim: do t’i kthehet të pamurit. Pastaj merreni tërë familjen tuaj tek unë.’

13:

19-26

¹⁹ A mund të jetë dikush që e di se shpallja nga **Allahu** juaj është E Vërteta – i barabartë me dikë që është i verbër? Veç ata me aftësi për të kuptuar do ta mendojnë seriozisht këtë; ^{13:20} ata që i përmbushin marrëveshjet që i bëjnë në emër të **Allahut** dhe nuk i shkelin zotimet e tyre; ²¹ që i shoqërojnë bashkë ato që **Allahu** urdhëron të shoqërohen; ata që janë në admirim për Zotin e tyre dhe i druhen ashpërsisë së Vlerësimit; ²² që mbahen të qëndrueshëm për shkak të merakut për fytyrën e Zotit të tyre; që falen vazhdimisht; që japin fshehtas dhe haptas nga ajo që Ne e kemi dhënë për ta; që e shmangin të keqen me të mirë. Këta do ta kenë shpërblimin e shtëpisë [së vërtetë]: ²³ ata do të futen në Kopshte të përhershme, bashkë me paraardhësit, bashkëshortët dhe pasardhësit e tyre të ndershëm; engjëjt do t’u shkojnë nga secila portë: ²⁴ ‘Paqja qoftë me ju, se jeni mbajtur të qëndrueshëm. Çfarë shpërblimi i shkëlqyeshëm është kjo shtëpi e juaja!’ ²⁵ Por do të ketë refuzim për ata që i shkelin marrëveshjet e tyre të konfirmuara të bëra në emrin e **Allahut**, që e ndajnë atë që **Allahu** ka urdhëruar të shoqërohet dhe që shpërndajnë korrupsion në tokë: e tyre është shtëpia e tmerrshme – ²⁶ **Allahu** i jep në mënyrë të begatshme kujtdo që i jep dhe në mënyrë të kursyer kujtdo që i jep – dhe megjithëse ata mund të argëtohen shfrenueshëm në jetën e kësaj bote, ajo është veçse komoditet i shkurtër në krahasim me Jetën që do të vijë.

14:

5-12

⁵ Ne e dërguam Musain me shenjat Tona: ‘Nxirre popullin tënd nga thellësitë e errësirës në dritë. Kujtojuat Ditët e **Allahut**^a: vërtet në këtë ka shenja për çdo person të qëndrueshëm e falënderues.’ ⁶ Dhe kështu Musai i tha popullit të tij: ‘Kujtojeni bekimin e **Allahut** mbi ju kur ju shpëtoi nga njerëzit e Faraonit, që po ju shkaktonin vuajtje të tmerrshme, duke jua therur djemtë dhe duke jua kursyer veç gratë – kjo ishte sprovë e rëndë nga Zoti juaj! ⁷ Kujtojeni se Ai premtoi: "Në qofshi falënderues, Unë absolutisht ju siguroj se do t’ju jap më shumë, por në qofshi jofalënderues...^b Ndëshkimi Im është vërtet i tmerrshëm."’ ⁸ Dhe Musai tha: ‘Edhe nëse ju, bashkë me të gjithë të tjerët në tokë, jeni jofalënderues, **Allahu** është i vetë-mjaftueshëm, i denjë për tërë admirimin.’

⁹ A nuk keni dëgjuar për ata që shkuan para jush, për popullin e Nuhut, të Adit, të Themudit dhe për ata që jetuan pas tyre, të njohur veç për **Allahun**? Të dërguarit e tyre u erdhën me dëshmi të qartë, por ata u munduan t’ua mbyllnin gojën^c, duke thënë: ‘Nuk e besojmë mesazhin me të cilin jeni dërguar. Kemi dyshime shqetësuese për atë që po na kërkon ta bëjmë.’ ^{14:10} Të dërguarit e tyre u përgjigjën: ‘A mund të ketë ndonjë dyshim për **Allahun**, Krijuesin e qiejve dhe të tokës? Ai ju fton tek Ai në mënyrë që t’jua falë mëkatet tuaja dhe t’ju lërë ta shijoni jetën tuaj deri në orën e caktuar.’ Por ata thanë: ‘Ju jeni veç njerëz si ne. Dëshironi të na largoni nga ajo që paraardhësit tanë e adhuronin dikur. Na sillni dëshmi të qartë pra [, në mundshin].’ ¹¹ Të dërguarit e tyre u përgjigjën: ‘E vërtetë, ne jemi veç njerëz si ju, por **Allahu** i favorizon cilëtdo nga shërbyesit E Tij që i zgjedh. Nuk mund t’jua sjellim asnjë dëshmi pa e autorizuar **Allahu**, prandaj le ta mbështesin besimtarët tërë besimin e tyre në Të – ¹² pse të mos e mbështesim besimin tonë në **Allahun** kur Ai është Ai që na ka udhëzuar në këtë rrugë që e ndjekim? Sigurisht që do ta durojmë në mënyrë të qëndrueshme çfarëdo dëmi që na e shkaktoni. Kushdo që ka besim, le të besojë në **Allahun**.’

^a Kohët kur **Allahu** i veçoi për favor të veçantë apo për vuajtje (krahaso me 2:30-61).

^b Këtu Nouman Ali Khan te ligjërata “Gratitude: A Way of Life” tregon se në arabisht janë tri pika dhe se fjalia vijuese është e ndarë nga kjo. Kjo fjali është “nëse...” pa “atëherë...”. Po ashtu, Nouman thekson se është ndër herat e rralla ku Zoti i referohet vetes me Unë në vend se me Ne (shënime të shqipëruesit).

^c Fjalë për fjalë 'ua futën duart në gojë të profetëve'.

16:

35-42

³⁵ Ata që adhuruan të tjerë përveç **Allahut** thonë: ‘Po të donte **Allahu**, nuk do të adhuronim asgjë pos Tij, as etërit tonë nuk do ta bënë. Nuk do të deklaronim asgjë të ndaluar pa lejen E Tij.’ Ata para tyre e thanë të njëjtën. A janë të dërguarit të obliguar të bëjnë ndonjë gjë tjetër pos të shpërndajnë [mesazhin e tyre] qartë? ³⁶ Ne i kemi çuar të dërguar çdo komuniteti, duke thënë: ‘Adhurojeni **Allahun** dhe largohjuni zotave të rremë.’ Ndër ta ishin disa që i udhëzoi **Allahu**; të tjerët i kapi çorientimi. Pra udhëtoni nëpër botë dhe shihni se çfarë ishte fati i atyre që e mohuan të vërtetën. ³⁷ Edhe pse [ti Profet] mund të jesh fort i etur t’i udhëzosh, **Allahu** nuk i udhëzon ata që çorientojnë [të tjerë]^a, as s’do ta kenë askë t’u ndihmojë. ³⁸ Ata janë betuar në **Allahun** me betë e tyre më të forta se Ai nuk do t’i ringjallë të vdekurit. Por Ai do ta bëjë – është premtim I Tij obligues, edhe pse shumica e njerëzve nuk e kuptojnë – ³⁹ që ta bëjë të qartë për ta se për çka kanë dalluar dhe që pabesimtarët të mund ta kuptojnë se ajo që e kanë thënë ishte e rreme. ^{16:40} Kur Ne duam të ndodhë diçka, krejt çka themi është: ‘Ji’ dhe ajo është. ⁴¹ Sa për ata që emigruan për kauzën e **Allahut** pasi iu bë e padrejtë, Ne do t’u japim shtëpi të mirë në këtë botë, por shpërblimi i Të Përtejmes do të jetë shumë më i madh, veç po ta dinin. ⁴² Ata janë të tillët që janë të qëndrueshëm dhe e kanë besimin e tyre në Zotin e tyre.

93-113

⁹³ Po të donte **Allahu**, do t’ju bënte të gjithëve një popull, por Ai e lë të devijojë këdo që do ta lërë dhe e udhëzon këdo që do ta udhëzojë. Do të merreni në pyetje për veprat tuaja. ⁹⁴ Mos i përdorni betimet tuaja për ta mashtruar njëritjetrit, siç nuk do të duhej ndonjë këmbë të rrëshqasë pasi të ketë shkelur fort, përndryshe duhet ta shijoni ndëshkimin për pengimin e të tjerëve nga rruga e **Allahut** dhe të vuani torturë të tmerrshme. ⁹⁵ Mos e shitni për çmim të vogël asnjë zotim të bërë në emrin e **Allahut**: ajo që e ka **Allahu** [për ta dhënë] është më e mirë për ju, veç po ta dinit. ⁹⁶ Ajo që e keni harxhohet por ajo që e ka **Allahu** zgjat dhe Ne sigurisht do t’i shpërblejmë ata që mbahen të qëndrueshëm sipas veprimeve të tyre më të mira. ⁹⁷ Kujtdo qoftë, mashkull a femër, që bën vepra të mira dhe ka besim, do t’i japim jetë të mirë dhe do ta shpërblejmë sipas veprave të tij më të mira.

^a Krahaso me vargun 25.

⁹⁸ [Profet,] kur e reciton Kuranin, kërkoje mbrojtjen e **Allahut** nga i dëbuari, Satani. ⁹⁹ Ai nuk ka pushtet ndaj atyre që besojnë dhe mbështeten në Zotin e tyre; ^{16:100} pushteti i tij është veç ndaj atyre që shoqërohen me të dhe ata që, për shkak të tij, bashkojnë partnerë me **Allahun**. ¹⁰¹ Kur Ne e zëvendësojmë një shpallje me një tjetër – dhe **Allahu** e di më së miri atë që e zbulon – thonë: ‘Veç po e sajón’, por shumica nga ta nuk kanë dije. ¹⁰² Thuaj që Shpirti i Shenjtë^a e ka sjellë Shpalljen me Të Vërtetën hap pas hapi nga Zoti juaj, për t’i forcuar besimtarët dhe si udhëzim e lajm të mirë për të devotshmit. ¹⁰³ Ne e dimë shumë mirë se thonë: ‘Është një njeri që e mëson atë’, por gjuha e personit për të cilin aludojnë është e huaj, gjersa kjo shpallje është në arabishte të pastër. ¹⁰⁴ Nëse njerëzit nuk besojnë në shpalljen e **Allahut**, **Allahu** nuk i udhëzon dhe i pret një ndëshkim i dhembshëm. ¹⁰⁵ Falsiteti trillohet veç nga ata që nuk besojnë në shpalljen e **Allahut**: ata janë rrenacakë. ¹⁰⁶ Me përjashtim të atyre që detyrohen të thonë se nuk besojnë, edhe pse zemrat e tyre mbahen të qëndrueshme në besim, ata që e refuzojnë **Allahun** pasi të kenë besuar në Të dhe ia hapin zemrat e tyre mosbesimit do ta kenë zemërimin e **Allahut** mbi ta dhe do të jetë duke i pritur një ndëshkim i trishtueshëm. ¹⁰⁷ Kjo për shkak se e duan jetën e kësaj bote më shumë se atë që do të vijë dhe **Allahu** nuk i udhëzon ata që e refuzojnë Atë. ¹⁰⁸ Këta janë njerëz për të cilët zemrat, dëgjimi dhe të pamurit janë mbyllur nga **Allahu**: janë të pavëmendje ¹⁰⁹ dhe nuk ka dyshim se do të jenë humbësit në Të Përtejmen. ^{16:110} Por Zoti juaj do të jetë më falësi dhe më mëshirëploti për ata që i lënë shtëpitë e tyre pas përndjekjes, pastaj bëjnë përpjekje dhe mbahen të qëndrueshëm. ¹¹¹ Në Ditën kur çdo shpirt do të vijë të argumentojë për mbrojtjen e tij, çdo shpirt do të paguhet plotësisht për të gjitha veprimet e tij – nuk do t’u bëhet e padrejtë. ¹¹² **Allahu** e paraqet shembullin e një qyteti që ishte i sigurt dhe i qetë, me furnizime duke i ardhur me bollëk nga të gjitha anët. Pastaj u bë mosmirënjohës ndaj bekimeve të **Allahut**, kështu që **Allahu** e pikëlloi me veshjen e urisë dhe të frikës, për atë që e kishin bërë njerëzit e tij. ¹¹³ Një i dërguar që ishte një nga ta u erdhi, por e quajtën rrenacak. Prandaj ndëshkimi i tronditi pikërisht gjatë keqbërjes së tyre.

^a Kjo i referohet Engjëllit Xhebrail.

125-128

¹²⁵ [Profet,] thirr [njerëzit] në rrugën e Zotit tënd me urti dhe mësimdhënie të mirë. Argumento me ta në mënyrën më të sjellshme, se Zoti yt e di më së miri se kush ka devijuar nga rruga E Tij dhe kush është i udhëzuar si duhet. ¹²⁶ Nëse [ju besimtarë] duhet t'i reagoni një sulmi, bëjeni reagimin tuaj proporcional, por më së miri është të qëndroni fort. ¹²⁷ Pra [Profet] ji i qëndrueshëm: qëndrueshmëria jote vjen veç nga **Allahu**. Mos i vajto; mos u shqetëso nga intrigat e tyre, ¹²⁸ se **Allahu** është me ata që janë të vetëdijshëm për Të dhe që bëjnë mirë.

17:

71-77

⁷¹ Në Ditën kur Ne e thërrasim secilin komunitet, bashkë me udhëheqësin e tyre,^a ata të cilëve u jepet registri i tyre në dorën e djathtë do ta lexojnë [me kënaqësi].^b Por askush nuk do të dëmtohet aspak: ⁷² ata që ishin të verbër në këtë jetë do të jenë të verbër edhe në Të Përtejmen dhe madje edhe më larg rrugës. ⁷³ [Profet,] mosbesimtarët u munduan të të tundonin larg asaj që ta kemi shpallur, që të shpikje ndonjë shpallje tjetër dhe të na e atribuojë Neve dhe pastaj do të të merrnin për mik. ⁷⁴ Po të të mos bënim të qëndroje fort, pothuajse do të anoheshe pak kah ta. ⁷⁵ Në atë rast, do të të kishim bërë të shijosh ndëshkim të dyfishtë në këtë jetë dhe ndëshkim të dyfishtë pas vdekjes dhe pastaj nuk do ta gjeje askë të të ndihmonte kundër Nesh. ⁷⁶ Ata planifikuan të të trembin nga vendi, por nuk do t'u zgjaste veçse pak pas teje. ⁷⁷ E tillë ishte mënyra Jonë me të dërguarit që i çuam para teje dhe nuk do të gjesh ndryshim në mënyrat Tona.

^a Shih 16:89.

^b Krahaso me 69:19-24.

19:

64-65

⁶⁴ [Xhebraili tha:]^a ‘Ne zbresim [me shpallje] me urdhrin e Zotit tënd – gjithçka para nesh, gjithçka prapa nesh, gjithçka ndërmjet, të gjitha i përkasin Atij – Zoti yt kurrë nuk është harrues. ⁶⁵ Ai është Zoti i qiejve dhe i tokës dhe i gjithçkaje ndërmjet, pra adhuroje: ji i qëndrueshëm në adhurimin E Tij. A e njeh ndokë të barabartë me Të?’

20:

129-132

¹²⁹ Po të mos ishte një Fjalë e paracaktuar nga Zoti yt, [Profet,] ata do të ishin shkatërruar tashmë. Koha e tyre është caktuar, ^{20:130} kështu që [Profet] ki durim me atë që e thonë – festoje lavdimin e Zotit tënd, para lindjes dhe perëndimit të diellit, festoje lavdimin E Tij gjatë natës dhe në fillimin dhe mbarimin e ditës, që të mund të gjesh kënaqësi – ¹³¹ dhe mos i shiko me merak ato që ua kemi dhënë disave nga ta që të kënaqen, stoli të kësaj jete të tashme: Ne i sprovujmë përmes kësaj, por furnizimi i Zotit tënd është më i mirë dhe më i qëndrueshëm. ¹³² Urdhëroje popullin tënd^b të falen dhe ti vetë falu me qëndrueshmëri. Nuk po të kërkojmë të na japësh furnizim; ^c Ne furnizojmë për ty dhe shpërblimet e Të Përtejmes u përkasin të përkushtuarve.

^a Kjo është përgjigje e Xhebrailit në kërkesën e Profetit për vizita më të shpeshta (shih Bukhari, *Sahih*, Libri i Tefsirit, Surja 19).

^b Apo ‘familjen tënde’.

^c Krahaso me 51:57.

21:

83-91

⁸³ Kujtoje Ejubin, kur i thirri Zotit të tij: ‘Vuajtja më ka munduar vërtet, por ti je Më Mëshirëploti i mëshirëplotëve.’ ⁸⁴ Ne iu përgjigjëm, ia hoqëm vuajtjen dhe ia rikthyem familjen, bashkë me më shumë si ta, si vepër e mirësisë nga Ne dhe përkujtues për të gjithë ata që na shërbejnë. ⁸⁵ Dhe kujtoje Ismailin, Idrizin dhe Dhu’l-Kifl-in:^a ishin të gjithë të qëndrueshëm. ⁸⁶ I pranua në mëshirën Tonë; ishin vërtet të ndershëm. ⁸⁷ Dhe kujtoje njeriun me balenë,^b kur u largua zemërueshëm, duke menduar se nuk mund ta kufizonim, por pastaj thirri në terrin e thellë: ‘Nuk ka Zot pos Teje, lëndi qoftë për Ty, paskam qenë gabim.’ ⁸⁸ Ne iu përgjigjëm dhe e shpëtua nga fatkeqësia: kështu i shpëtojmë besimplotët. ⁸⁹ Kujtoje Zekerijanë, kur i thirri Zotit të tij: ‘Zoti im, mos më lër pa fëmijë, megjithëse Ti je më i miri nga trashëgimtarët.’ ^{21:90} Ne iu përgjigjëm – ia dhamë Jahjain dhe e shëruam gruan e tij nga shterpësia – ata ishin gjithmonë të etur të bëjnë vepra të mira. Na thirrën nga përmallimi dhe frikë-respekti dhe u përlulën para Nesh. ⁹¹ Kujtoje atë që e ruajti dëlirësinë e saj.^c Ne frymë brenda saj nga Shpirti Ynë dhe e bëmë atë dhe të birin e saj shenjë për të gjithë njerëzit.

^a Disa komentues sugjerojnë se kjo i referohet profetit Ezekiel. Shih tek *Encyclopaedia of Islam* nën *Dhu’l-Kifl*.

^b Junusi (Dhun-Nuni, Jonah). Krahaso me 37:139-148.

^c Merjemen. Krahaso me 66:12.

22:

30-35

Bagëtitë janë bërë të ligjshme për ju, pos ato që janë ndaluar shprehimisht. Shmangeni ndyrësinë e besimeve dhe të praktikave idhujtare dhe shmangni thirrjet e rreme.^{a 31} Përkushtojuni **Allahut** dhe mos i caktoni partnerë, se personi që e bën këtë është si dikush që është hedhur nga qiejt dhe është rrëmbyer nga shpezët apo është çuar nga era në një vend të largët.³² Tërë kjo [është caktuar nga **Allahu**]: ata që i nderojnë ritet e **Allahut** e shfaqin përkushtimin e zemrave të tyre.³³ Bagëtitë janë të dobishme për ju deri në kohën e caktuar. Pastaj vendi i tyre i flijimit është afër Shtëpisë së Lashtë:³⁴ Ne kemi caktuar akte të përkushtimit për çdo komunitet, që ta festojnë emrin e **Allahut** mbi bagëtitë që i ka furnizuar për ta: **Allahu** juaj është Një, pra përkushtojuni Atij. [Profet,] jepu lajm të mirë modestëve³⁵ zemrat e të cilëve mbushen me frikë-respekt sa herë që përmendet **Allahu**, që i qëndrojnë me durim çfarëdo gjëje që u ndodh, që luten e falen rregullisht, që u japin të tjerëve nga furnizimi Ynë për ta.

25:

20-28

^{25:20} Nuk ka asnjë të dërguar që Ne e kemi çuar para teje [Muhamed] që nuk ka ngrënë ushqim dhe nuk ka shëtitur nëpër treg. Por disa nga ju i kemi bërë mjet për t'i sprovuar të tjerët – a do të jeni të qëndrueshëm? Zoti juaj është gjithmonë duke vëzhguar.²¹ Ata që nuk druhen të na takojnë Neve thonë: 'Pse nuk na janë zbritur engjëjt?' apo 'Pse nuk mund ta shohim Zotin tonë?' Janë tepër krenarë për veten dhe tepër të paturp.²² Nuk do të ketë lajme të mira për fajtorët në Ditën kur t'i shohin engjëjt. Engjëjt do të thonë: 'Nuk mund ta kaloni pengesën e ndaluar',^{b 23} dhe Ne do t'u kthehemi veprave që i kanë bërë dhe do t'i shpartallojmë ata si pluhur.²⁴ Por ata që shoqërohen në Kopsht do të kenë shtëpi më të mirë në atë Ditë dhe vend më të drejtë për të pushuar.²⁵ Në Ditën kur qielli dhe retë e tij ndahen në pjesë dhe engjëjt lëshohen si lumenj,²⁶ në atë Ditë, autoriteti i vërtetë i përket Zotit të Mëshirës. Do të jetë Ditë e pikëllueshme për mosbesimtarët.²⁷ Në atë Ditë keqbërësi do ta kafshojë dorën e tij e do të thotë: 'Ah ta kisha marrë rrugën e njëjtë si I Dërguari.²⁸ I mjeri unë! Ah mos ta kisha bërë shok këtë e atë –²⁹ ai më devijoi nga Shpallja pasi më erdhi. Satani e ka tradhtuar njerëzimin gjithmonë.'

^a Kushtimi i kafshëve idhujve.

^b Krahaso me 23:100

72-77

⁷² [Shërbyesit e Zotit të Mëshirës janë] ata që nuk japin dëshmi të rreme dhe që, kur e shohin ndonjë mendjelehtësi, kalojnë atypari me dinjitet; ⁷³ që, kur u përkujtohen shenjat e Zotit të tyre, nuk u kthejnë vesh të shurdhër dhe sy të verbër; ⁷⁴ ata që luten: ‘Zoti ynë, na jep gëzim në bashkëshortët dhe fëmijët tanë të lindur. Na bëj shembuj të mirë për ata që janë të vetëdijshëm për Ty.’ ⁷⁵ Këta shërbyes do të shpërblehen me vendin më të lartë në Parajsë për qëndrueshmërinë e tyre. Aty do të hasin përshëndetje e paqe. ⁷⁶ Aty do të rrinë – shtëpi dhe vend i lumtur për pushim! ⁷⁷ [Profet, thuaju mosbesimtarëve:] ‘Çka jeni ju për Zotin tim pa lutjet tuaja? Por meqë i keni zhvlerësuar të vërtetat si rrena, do të ndodhë e pashmangshmja.’^a

28:

51-55

⁵¹ Ne kemi bërë që Fjala Jonë t’u vijë që të mund të jenë të vetëdijshëm. ⁵² Ata të cilëve ua dhamë Shkrimin e Shenjtë më parë – besojnë në të, ⁵³ dhe, kur u recitohet, thonë: ‘Besojmë në të, është e vërteta nga Zoti ynë. Para se të vinte tashmë iu patëm përkushtuar Atij.’ ⁵⁴ Atyre do t’u jepen shpërblimet e tyre dyfish se janë të qëndrueshëm, e zbrapsin të keqen me të mirë, u japin të tjerëve nga ajo që kemi furnizuar për ta, ⁵⁵ dhe largohen kurdo që dëgjojnë biseda mendjelehta, duke thënë: ‘Ne i kemi veprat tona dhe ju i keni tuajat. Paqja qoftë me ju! Nuk e kërkojmë shoqërinë e njerëzve të padijshëm.’

^a Ndëshkimi (krahaso me 4:147)

76-82

⁷⁶ Karuni ishte një nga populli i Musait, por i shtypte ata. Ne i patëm dhënë thesare të tilla që madje edhe çelësat e tyre do ta bllokounin me peshë një grup të tërë të burrave të fortë. Njerëzit e tij i thanë: ‘Mos u kreno me suksesin tënd e të lumturohesh me dështimin e të tjerëve, se **Allahu** nuk i do njerëzit e tillë. ⁷⁷ Kërkoje jetën që do të vijë me mjetet që t’i ka dhuruar **Allahu**, por mos e shpërfill hisen tënde të drejtë në këtë botë. Bëju mirë të tjerëve siç të ka bërë mirë **Allahu**. Mos shiko të përhapësh korrupsion në vend, se **Allahu** nuk i do ata që e bëjnë këtë’, ⁷⁸ por ai u përgjigj: ‘Kjo pasuri më është dhënë për shkak të njohurive që i kam.’ A s’e dinte se **Allahu** kishte shkatërruar shumë breza para tij, që kishin fuqi më të madhe se ai dhe ndërtuan pasuri më të madhe? Fajtorët nuk do të merren në pyetje për mëkatet e tyre.^a ⁷⁹ Ai doli midis popullit të tij me tërë salltanetin e tij dhe ata që e kishin për qëllim jetën e kësaj bote thanë: ‘Veç po të na jepej diçka si ajo që i është dhënë Karunit: vërtet është njeri shumë fatlum’, ^{28:80} por ata që u ishte dhënë dije thanë: ‘Të mjerët ju! Shpërblimi i **Allahut** është më i mirë për ata që besojnë dhe bëjnë vepra të mira: veç ata që janë të qëndrueshëm do ta arrijnë këtë.’ ⁸¹ Ne bëmë që toka ta gëlltiste atë dhe shtëpinë e tij: nuk e kishte askë t’i ndihmonte kundër **Allahut**, as s’mund të mbrohej. ⁸² Të nesërmen, ata që, një ditë më parë, kishin dëshiruar të ishin në vendin e tij thirrën: ‘Mjerisht [për ty, Karun]! Veç **Allahu** ia jep atë që do t’ia japë, me bollëk a me masë, kujtdo që do t’ia japë nga krijesat E Tij: po të mos ishte **Allahu** dashamirës ndaj nesh, do të kishte bërë që toka të na gëlltiste edhe neve.’ Mjerisht vërtet! Ata që e mohojnë të vërtetën nuk do të përparojnë kurrë.

^a Ka shumë interpretime të këtij vargu, me gjasën më të madhe, sipas Razit, meqenëse fajtorëve nuk do t’u jepet privilegji që të merren në pyetje për mëkatet e tyre, as s’do t’u jepet mundësia të ofrojnë arsyetime.

29:

56-63

⁵⁶ Shërbyes të Mi besimtarë! Toka Ime është e gjerë, pra më adhuroni Mua dhe veç Mua. ⁵⁷ Secili shpirt do ta shijojë vdekjen, pastaj te Ne do t'ju kthejnë. ⁵⁸ Ata që besuan dhe bënë vepra të mira do t'i strehojmë në banesa të larta, në Kopshtin e hijeshuar me lumenj rrjedhës, për të mbetur aty. Sa i shkëlqyeshëm është shpërblimi i atyre që punojnë, ⁵⁹ i atyre që janë të qëndrueshëm, që e patën besimin e tyre në Zotin e tyre! ^{29:60} Sa të shumta janë krijesat që nuk ruajnë rezerva të furnizimit të tyre! **Allahu** i furnizon ato dhe ju: veç Ai është Gjithë-Dëgjuesi, Gjithë-Ditësi. ⁶¹ Nëse i pyet mosbesimtarët kush i krijoi qiejt dhe tokën dhe kush e shfrytëzoi diellin dhe hënën, thonë të sigurt: '**Allahu**'. Pra pse largohen prej Tij? ⁶² Është **Allahu** që u jep begatshëm cilëvedo shërbyes Të Tij që do t'u japë dhe me masë kujt do që do t'i japë: Ai ka njohuri të plotë për gjithçka. ⁶³ Nëse i pyet: 'Kush e zbret ujin nga qielli dhe me të i jep jetë tokës pasi të ketë vdekur?' thonë të sigurt: '**Allahu**'. Thuaj: 'Lâvdi i përket **Allahut**!' Vërtet, shumica nga ta nuk e përdorin arsyen e tyre.

30:

36-45

- ³⁶ Kur bëjmë që njerëzit
ta shijojnë mëshirën Tonë,
ata gëzohen,
por kur u ndodh diçka e keqe –
për shkak të veprimeve të tyre –
bien në dëshpërim të plotë.
- ³⁷ A nuk e shohin se **Allahu**
i jep me bollëk kujt do që do t'i japë
dhe me masë [kujt do që do t'i japë]?
Sigurisht që në këtë ka shenja
për ata që besojnë.
- ³⁸ Pra jepja atë që i takon të afërmit në familje,
nevojtarit dhe udhëtarit –
kjo është më e mira për ata që e kanë për qëllim
miratimin^a e **Allahut**:
këta janë ata që do të përparojnë.
- ³⁹ Çkado që jepni hua në fajde
për të fituar vlerë përmes pasurisë së njerëzve të tjerë
nuk do të rritet në sytë e **Allahut**;
por çkado që jepni në bamirësi,
në merakun tuaj për miratimin e **Allahut**
do të sjellë fitime të shumëfishta.
- ^{30:40} Është **Allahu** që ju krijoi dhe furnizoi për ju,
që do të bëjë të vdisni
dhe pastaj do t'ju japë jetë përsëri.
Cili nga 'partnerët' tuaj
mund ta bëjë cilëndo nga këto gjëra?

^a Fjalë për fjalë: 'fytyrën'.

Lâvdi qoftë për **Allahun**,
dhe i lartësuar qoftë
përmbi partnerët që ia përshkruajnë.

⁴¹ Korrupsioni ka lulëzuar në tokë e në det
si rezultat i veprimeve të njerëzve
dhe Ai do t'i bëjë t'i shijojnë
pasojat e ca veprave të tyre,
që të mund të kthehen [në përmirësim].

⁴² Thuaj: 'Udhëtoni nëpër tokë dhe shihni
si mbaruan ata para jush –
 shumica nga ta ishin idhujtarë.'

⁴³ [Profet,] qëndro fort në përkushtimin tënd
në fenë e drejtë,
para se të vijë nga **Allahu**
një Ditë e pafrenueshme.

Në atë Ditë, njerëzimi do të ndahet:

⁴⁴ ata që e refuzuan të vërtetën
do ta mbajnë barrën e atij refuzimi,
dhe ata që bënë vepra të mira
do të kenë krijuar kushte të mira për vete.

⁴⁵ **Allahu** do t'i shpërblejë nga mirësia E Tij
ata që besojnë dhe bëjnë vepra të mira;
Atij nuk i pëlqejnë
ata që e refuzojnë të vërtetën.

31:

16-19

- 16 [Dhe Lukmani vazhdoi:]
‘Biri im, sikur edhe pesha
e farës së sinapit
të ishte fshehur në një gur
apo kudo në qiej a tokë,
Allahu do ta sillte [në dritë],
se Ai është i gjithë-mprehti
dhe i gjith’-informuari.
- 17 Lutu e falu rregullisht, biri im;
urdhëroje atë që është e drejtë;
ndaloje atë që është e gabuar;
qëndroji me vendosmëri gjithçkaje që të ndodh:
këto janë gjërat e aspirueshme.
- 18 Mos i çohundët me nënçmim ndaj njerëzve
se mendon se nuk janë mjaft të mirë për ty,
as mos ec nëpër vend me arrogancë,
se **Allahu** nuk i do arrogantët as mburravecët.
- 19 Ec me ritëm të moderuar
dhe ule zërin,
se më i keqi nga të gjithë zërat
është pëllitja e gomarëve.’

29-34

- ²⁹ [Profet,] a nuk e sheh se **Allahu**
e bën natën të shkrihet në ditë
dhe ditën të shkrihet në natë;
se i ka nënshtruar diellin dhe hënën,
secili të shkojë rrugës së vet për një afat të caktuar;
se është i informuar për gjithçka që bëni [ju njerëz]?
- ^{31:30} Është kështu për shkak se **Allahu** është E Vërteta,
dhe ajo që e thërrasin pos Tij është e rreme.
Ai është Më I Larti, Më I Madhi.
- ³¹ [Profet,] a nuk e sheh
se anijet lundrojnë nëpër det,
sipas mirësisë së **Allahut**,
për t'jua treguar [juve njerëz]
disa nga mrekullitë E Tij?
Vërtet ka shenja në këtë
për çdo person të qëndrueshëm, falënderues.
- ³² Kur valët shfaqen me kërcënim
si hije gjigante mbi ata që janë në anije
ata i thërrasin **Allahut**,
duke ia kushtuar plotësisht fenë e tyre.
Por, kur Ai t'i ketë dërguar
të sigurt në tokë,
disa nga ta lëkunden –
veç një person tradhtar, jofalënderues
refuzon t'i pranojë shenjat Tona.
- ³³ Njerëz,
jini të vetëdijshëm për Zotin tuaj
dhe frikësojuni një dite
kur asnjë prind nuk do të kompensojë
për fëmijën e tij,
dhe asnjë fëmijë
për prindin e tij,

në asnjë mënyrë.

Premtimi i **Allahut** është i vërtetë,
pra mos e lejoni jetën e tanishme t'ju hutojë,
as mos e lejoni Mashtruesin
t'ju hutojë për **Allahun**.

³⁴ Ditja e Orës [së Ringjalljes]
i përket **Allahut**;
është Ai që e zbret shiun lehtësues
dhe është Ai që e di se atë që është e fshehur në mitra.
Asnjë shpirt nuk e di
se çka do të korrë nesër,
dhe asnjë shpirt nuk e di
se në çfarë toke do të vdesë;
është **Allahu** që është i gjithë-dituri
dhe i gjith'-informuari.

32:

23-25

²³ Ne ia dhamë Musait Shkrimin e Shenjtë – kështu që [Muhamed] mos dysho që po e pranon atë – dhe e bëmë atë udhëzues për Fëmijët e Izraelit. ²⁴ Kur u bënë të qëndrueshëm dhe besuan fort në mesazhet Tona, ngritëm udhëheqësa ndër ta, duke i udhëzuar sipas urdhrit Tonë. ²⁵ [Profet,] është Zoti yt që do të gjykojë mes tyre në Ditën e Ringjalljes në lidhje me dallimet e tyre.

33:

35

³⁵ Për burrat e gratë që i janë përkushtuar **Allahut** – burra e gra besimtarë, burr e gratë të bindur, burra e gra besnikë, burra e gra të qëndrueshëm, burra e gra modestë, burra e gra bamirës, burra e gra agjërues, burra e gra të dëlirë, burra e gra që e kujtojnë **Allahun** shpesh – **Allahu** ka përgatitur falje dhe shpërblim të begatshëm.

37:

99-110

⁹⁹ Ai tha: ‘Do të shkoj te Zoti im: Ai sigurisht që do të më udhëzojë. ^{37:100} Zot, ma dhuro një djalë të ndershëm’, ¹⁰¹ dhe kështu ia dhamë lajmin e mirë se do ta kishte një djalë të durueshëm. ¹⁰² Kur djali ishte mjaft i vjetër të punonte me të atin, Ibrahim i tha: ‘Biri im, e kam parë veten duke të të flijuar në një ëndërr. Çka po ta merr mendja?’ Tha: ‘Baba, bëj siç je urdhëruar dhe, dhashtë **Allahu**, do ta shohësh se jam i qëndrueshëm.’ ¹⁰³ Kur të dytë i ishin dorëzuar Zotit dhe ai e kishte shtrirë të birin anash fytyrës së tij, ¹⁰⁴ Ne i thirrëm atij: ‘Ibrahim, ¹⁰⁵ e ke përmbushur ëndrrën.’ Kështu i shpërblejmë ata që bëjnë mirë – ¹⁰⁶ kjo ishte sprovë për të vërtetuar [karakterin e tyre të vërtetë] – ¹⁰⁷ ia shpenguam të birin me një flijim shumë të rëndësishëm ¹⁰⁸ dhe lejuam të lavdërohet nga brezat vijues: ¹⁰⁹ ‘Paqja qoftë mbi Ibrahimin!’ ^{37:110} Kështu i shpërblejmë ata që bëjnë mirë: ¹¹¹ vërtet ishte nga shërbyesit Tanë besimplotë.

39:

10-16

^{39:10} Thuaj: ‘[**Allahu** thotë:] shërbyes besimtarë, jini të vetëdijshëm për Zotin tuaj! Ata që bëjnë mirë në këtë botë do të kenë shpërblim të mirë – toka e **Allahut** është e gjerë^a – dhe atyre që qëndrojnë me durim do t’u jepet shpërblim i plotë e i pakursyer.’ ¹¹ Thuaj: ‘Jam urdhëruar t’i shërbej **Allahut**, duke ia kushtuar adhurimin tim plotësisht Atij. ¹² Jam urdhëruar të jem i pari që nënshtrohet.’ ¹³ Thuaj: ‘Ia kam frikën torturës së një Dite të tmerrshme nëse nuk i bindem Zotit tim.’ ¹⁴ Thuaj: ‘Është pikërisht **Allahu** Ai të cilit i shërbej, duke ia përkushtuar adhurimin tim plotësisht – ¹⁵ ju mund t’i shërbeni kujt të doni krahas Tij.’ Thuaj: ‘Humbësit e vërtetë janë ata që do ta humbin veten dhe popullin e tyre në Ditën e Ringjalljes: ajo është humbja më e dukshme. ¹⁶ Ata do të kenë shtresa të Zjarrit mbi ta dhe përfundi.’ Kështu **Allahu** vë frikë në shërbyesit E Tij: shërbyesit E Mi, m’u ruani Mua.

^a Shih 29:56-60

41:

33-36

³³ Kush flet më mirë se dikush që i thërret njerëzit të **Allahu**, e bën atë që është e drejtë dhe thotë: ‘Jam një nga ata që i kushtohen **Allahut**’ ? ³⁴ E mira dhe e keqja nuk mund të jenë të barabarta. [Profet,] zbrapse të keqen me atë që është më e mirë dhe armiku yt do të bëhet po aq i afërt sa një mik i vjetër e i çmuar, ³⁵ por veç ata që janë të qëndrueshëm në durim, veç ata që janë të bekuar me ndershmëri të madhe, do të arrijnë mirësi të tillë. ³⁶ Nëse ndodh të të trazojë ndonjë nxitje nga Satani, kërko strehë me **Allahun**: Ai është Gjithë-Dëgjuesi dhe I Gjithë-Dijshmi.

42:

29-35

²⁹ Ndër shenjat E Tij është krijimi i qiejve dhe i tokës dhe i të gjitha krijesave të gjalla që i ka shpërndarë nëpër to: Ai e ka fuqinë t’i mbledhë të gjitha bashkë kurdo që do t’i mbledhë. ^{42:30} Çfarëdo fatkeqësie t’ju godasë [njerëz], është për shkak të asaj që e kanë bërë duart tuaja – **Allahu** fal shumë – ³¹ nuk mund t’i shpëtoni askund në tokë: nuk keni mbrojtës as ndihmues tjetër veç **Allahut**. ³² Ndër shenjat E Tij janë anijet, që lundrojnë si male pluskuese: ³³ po të donte, do të mund ta bënte erën të qëndrojë në vend dhe ato do të rrinin të palëvizshme në sipërfaqen e detit – vërtet ka shenja në këtë për këdo që është i qëndrueshëm dhe falënderues – ³⁴ apo do të mund të bënte që të shkatërrohen për shkak të asaj që e kanë bërë udhëtarët e tyre – **Allahu** fal shumë – ³⁵ për t’ua bërë me dije atyre që grinden për mesazhet Tona se nuk ka shpëtim për ta.

46:

35

³⁵ Ji i qëndrueshëm [Muhamed], si ata të dërguarit me vendosmëri të fortë.^a Mos kërko ta shpejtosh ndëshkimin për mosbesimtarët: në Ditën që e shohin se për çka ishin paralajmëruar, do t'u duket se kanë qëndruar [në këtë jetë] jo më shumë se një orë të një dite të vetme. Ky është paralajmërim. A do të shkatërrohet ndokush pos të pabindurit?

47:

4-7

⁴ Kur t'i hasni mosbesimtarët në betejë, goditini në qafë dhe pasi të mposhten, lidhini robërit fort – më vonë mund t'i çlironi me mirësi^b a me shpërblesë – deri kur të kenë mbaruar mundimet e luftës. Kështu [është mënyra]. **Allahu** do të mund t'i kishte mundur Vetë po të kishte dashur, por qëllimi I Tij është t'i sprovtojë disa nga ju përmes të tjerëve. Ai nuk do t'i lërë veprat e atyre që janë vrarë për çështjen E Tij të shndërrohen në asgjë; ⁵ do t'i udhëzojë dhe do t'i vendosë në gjendje të mirë; ⁶ do t'i pranojë në Kopshtin që tashmë ua ka bërë të njohur. ⁷ Ju që besoni! Nëse i ndihmoni **Allahut**, Ai do t'ju ndihmojë dhe do t'ju bëjë të qëndroni fort.

^a Nuhu, Ibrahim, Musai, Isai dhe Muhamedi tradicionalisht quhen 'të dërguarit me vendosmëri të fortë' për qëndrueshmërinë e tyre në predikimin e mesazhit të **Allahut**.

^b Komentuesit e theksojnë faktin se 'me mirësi' është i pari nga dy opsionet e dhëna këtu, duke konkluduar se ky është drejtimi i preferuar apo i rekomanduar i veprimit.

29-34

²⁹ A supozojnë të korruptuarit në zemër se **Allahu** nuk do ta zbulojë ligësinë e tyre? ^{47:30} Madje do të mund të t'i nxirrnim në pah [Profet] po të donim dhe pastaj do të mund t'i identifikojë sipas shenjave të tyre, por do t'i njohësh gjithsesi sipas tonit të të folurit të tyre. **Allahu** di gjithçka që bëni [ju njerëz]. ³¹ Ne do t'ju sprovovjmë për ta parë se cilët nga ju përpiqeni më së shumti dhe jeni të qëndrueshëm; do ta sprovovjmë sinqeritetin e pohimeve tuaja. ³² Ata që nuk besojnë, që i pengojnë të tjerët nga rruga e **Allahut** dhe që e kundërshtojnë Të Dërguarin kur u është treguar udhëzimi – nuk e dëmtojnë **Allahun** në asnjë mënyrë. Ai do t'i bëjë veprat e tyre të shkojnë huq – ³³ besimtarë, bindjuni **Allahut** dhe Të Dërguarit: mos i leni veprat tuaja të shkojnë huq – ³⁴ **Allahu** nuk do t'i falë ata që nuk besojnë, që i pengojnë të tjerët nga rruga e **Allahut** dhe që vdesin si mosbesimtarë.

67:

17-22

Do ta merrni vesh se çka domethënë paralajmërimi Im. ¹⁸ Edhe ata që shkuan para tyre nuk besuan – sa i tmerrshëm ishte dënimi Im! ¹⁹ A nuk i shohin shpendët mbi ta duke i hapur dhe mbyllur krahët? Është veç Zoti i mëshirës që i mban lart: Ai mbikëqyr gjithçka. ^{67:20} Çfarë force mund të të ndihmojë nëse Zoti i Mëshirës nuk të ndihmon? Mosbesimtarët janë vërtet në deluzion. ²¹ Kush mund të furnizojë për ju nëse Ai e ndal furnizimin E Tij? E megjithatë këmbëngulin në paturpësinë e tyre dhe shmangien e tyre të Të Vërtetës. ²² Kush është i udhëzuar më mirë: dikush që rrëzohet në fytyrën e tij, apo dikush që ec në mënyrë të qëndrueshme në rrugë të drejtë?

70:

19-35

¹⁹ Njeriu vërtet u krijua të jetë plot shqetësime: ^{70:20} është i ligështuar kur e godet fatkeqësia, ²¹ por dorë-shtrënguar kur i vjen fati i mirë. ²² Nuk janë të tillë ata që falen ²³ dhe janë të vazhdueshëm në faljet e tyre; ²⁴ që ua japin një hise të duhur të pasurisë së tyre ²⁵ lypësve dhe atyre që s'i kanë as gjërat thelbësore; ²⁶ që besojnë në Ditën e Gjykimit ²⁷ dhe ia kanë frikën ndëshkimit të Zotit të tyre – ²⁸ askush nuk mund të ndihet plotësisht i sigurt nga ai [ndëshkim] – ²⁹ që e ruajnë dëlirësinë e tyre ^{70:30} nga të gjithë pos bashkëshortëve të tyre apo skllaveve të tyre – nuk bëhet faj me [marrëdhëniet me] ta, ³¹ por ata merakët e të cilëve e tejkalojnë këtë kufi janë vërtet shkelës – ³² që janë besnikë ndaj besave dhe zotimeve të tyre; ³³ që japin dëshmi të ndershme ³⁴ dhe janë të qëndrueshëm në lutjet e tyre. ³⁵ Ata do të nderohen në Kopshtet e lumturisë.

73:

1-14

¹ Ti [Profet], i mbështjellë në petkun tënd! ² Rri zgjuar gjatë natës, të tërën pos një pjese të vogël të saj, ³ gjysmën, apo ca më pak, ⁴ apo ca më shumë; recitoje Kuranin ngadalë dhe qartë: ⁵ Ne do të ta zbresim një mesazh shumë të rëndësishëm. ⁶ Lutja e natës^a krijon përshtypje më të thellë dhe i mpreh fjalët – ⁷ ditën je i zënë në periudha të gjata – ⁸ pra festoje emrin e Zotit tënd dhe përkushtojtu me gjithë zemër Atij. ⁹ Ai është Zoti i lindjes e i perëndimit, nuk ka zot pos Tij, pra merre Atë si Mbrojtësin tënd, ^{73:10} me durim qëndro ndaj asaj që e thonë, injoroji me mirësjellje, ¹¹ dhe lërmi Mua ata që e refuzojnë të vërtetën dhe jetojnë në luks. Ki durim me ta për pak kohë; ¹² Ne kemi pranga, zjarr flakërues, ¹³ ushqim që mbetet në fyt dhe torturë agonizuese të ruajtur për ta ¹⁴ në Ditën kur toka dhe malet do të shkunden. Malet do të bëhen grumbull i rërës së rralluar.

^a Apo 'orët e natës' / 'zgjimi gjatë natës'

74:

1-7

¹ Ti, i mbuluar me petkun tënd, ² çohu dhe paralajmëro! ³ Shpalle madhësitinë e Zotit tënd; ⁴ pastrohu;^a ⁵ shmangiu krejt ndyrësive;^b ⁶ mos u mbingarko dhe mos u dobëso;^c ⁷ ji i qëndrueshëm në kauzën e Zotit tënd.

76:

4-22

⁴ Ne kemi përgatitur zinxhirë, qafore të hekurta dhe Zjarr flakërues për mosbesimtarët, por ⁵ të ndershmit do ta kenë një pije të përzier me *kafur*,^d ⁶ gurrë burimore për shërbyesit e **Allahut**, që rrjedh me bollëk sipas dëshirës së tyre. ⁷ Ata i përmbushin zotimet e tyre; ia kanë frikën një dite të mjerimeve të përhapura; ⁸ u japin ushqim të varfërve, jetimit dhe robit, megjithëse e duan vetë, ⁹ duke thënë: ‘Ju ushqejmë veç për hir të **Allahut**: nuk kërkojmë as shpërblim as falënderime nga ju. ^{76:10} Ia kemi frikën Ditës së Zotit tonë – Ditë e zyrtë mjerimplotë.’ ¹¹ Kështu që **Allahu** do t’i shpëtojë nga mjerimet e asaj Dite, do t’u japë shkëlqim e gëzim, ¹² dhe do t’i shpërblejë, për qëndrueshmërinë e tyre, me Kopsht dhe rroba mëndafshi. ¹³ Do të ulen në divane, duke mos ndier as vapë përcëlluese as të ftohtë të ashpër, ¹⁴ me [degë] hije-mira të shpërndara mbi ta dhe tufa frutash që varen afër te dora. ¹⁵ Do të shërbehen me pjata të argjendta ¹⁶ dhe gota shkëlqyese të argjendta sipas qejfit të tyre ¹⁷ dhe do t’u jepet një pije e mbushur me xhenxhefil ¹⁸ nga një gurrë burimore e quajtur Salsabil. ¹⁹ Për ta do të kujdesen të rinj të përhershëm – po të mund t’i shihnit, do të mendonit se janë perla të shpërndara – ^{76:20} dhe po të shihnit përreth, do të shihnit lumturi dhe pasuri të madhe: ²¹ do të veshin rroba prej mëndafshit të gjelbër dhe me pëlhurë të mirë; do të zbukurohen me byzylykë argjendi; Zoti i tyre do t’ua japë një pije të pastër. ²² [Do të thuhet:] ‘Ky është shpërblimi juaj. Përpykjet tuaja janë çmuar.’

^a Fjalë për fjalë: ‘pastroji rrobat e tua’ (shih Razi për këtë përdorje idiomatike të *thijab*)

^b apo ‘krejt idhujtarisë’

^c Një përkthim alternativ do të ishte: ‘mos jip, duke shpresuar veç për të marrë’. Përkthimi i dhënë më sipër bazohet në kuptimin e Muxhahid-it të *manna* si ‘të dobësohesh’. Shih Razi-n për këtë interpretim, që duket shumë më i përshtatshëm për kontekstin.

^d Bar aromatik.

90:

1-20

¹ Betohehem për këtë qytet^a – ² dhe ti [Profet] je banor^b i këtij qyteti – ³ [betohehem] për prindin dhe të lindurin, ⁴ se Ne e kemi krijuar njeriun për punë të rënda dhe sprovë. ⁵ A mendon ai se askush nuk do të ketë pushtet mbi të? ⁶ ‘Kam shpenzuar pa hesap pasuri të madhe’, thotë. ⁷ A mendon se askush nuk e vëzhgon? ⁸ A s’i dhamë Ne sy, ⁹ gjuhë, buzë, ^{90:10} dhe ia treguam dy rrugët e qarta [të të mirës e të të keqes]? ¹¹ E prapë nuk u përpoq në rrugën e pjerrët. ¹² Çka do t’jua shpjegojë se ç’është rruga e pjerrët? ¹³ Është ta çlirosh një skllav, ¹⁴ ta ushqesh në kohë urie ¹⁵ një të afërm jetim ¹⁶ a një person të varfër në ankth, ¹⁷ dhe të jesh një nga ata që besojnë dhe e nxisin njëri-tjetrin në qëndrueshmëri e dhembshuri. ¹⁸ Ata që e bëjnë këtë do të jenë në anën e dorës së djathtë, ¹⁹ por ata që nuk besojnë në shpalljet Tona do të jenë në anën e dorës së majtë, ^{90:20} dhe Zjarri do t’i rrethojë përmbi.

103:

1-3

¹ Pasha ditën që mbaron, ² njeriu është [thellësisht] në humbje, ³ përveç atyre që besojnë, bëjnë vepra të mira, e nxisin njëri-tjetrin kah e vërteta dhe e nxisin njëri-tjetrin kah qëndresa.

^a Meka.

^b *Hillun bi* mund ta ketë kuptimin ‘lojë fer’ për mosbesimtarët, madje edhe në këtë qytet të paprekshëm, ‘banor i përhershëm’, ‘i lirë të jetosh’; disa e shohin se e ka kuptimin se Profeti është banor i përkohshëm, të tjerë se e profetizon kthimin e tij pas emigrimit në Medinë.

Për botimin

Bibliografia e Kuranit të shqipëruar

1. *The Qur'an, A new translation* by M. A. S. Abdel Haleem, Oxford world's classics (Oxford University Press), originally published: 2004.
2. *Kurani i madhërisëm*, përktheu kuptimet e tij nga gjuha arabe: Prof. Hasan I. Nahi, përgatiti për botim: Instituti Shqiptar i Mendimit dhe i Qytetërimit Islam, Tiranë, 2006
3. *The essential Koran: the heart of Islam: an introductory selection of readings from the Qur'an*. Cleary, Thomas F., HarperCollins, 1993
4. *The Qur'an: A New Translation*, Dr. Thomas Cleary, (USA: Starlatch, July 2004)
5. *Kur'an Časni*, prijevod Kur'ana od Besima Korkuta, u izdanju Orijentalnog instituta u Sarajevu, 1977
6. *quran.com* (për krahasime të disa vargjeve)
7. *Kur'ani, përkthim me komentim në gjuhën shqipe*; përktheu dhe komentoi: H. Sherif Ahmeti, Kompleksi i Mbretit Fehd, Arabia Saudite
8. *The Qur'an, A Monotheist Translation*, The Monotheist Group, United States of America, 2014
9. *Quran, A Reformist Translation*, Translated and Annotated by: Edip Yuksel, Layth Saleh al-Shaiban, Martha Schulte-Nafeh, Brainbow Press, Hundred Fourteen Books, United States of America, 2007
10. *yaqb.org*, web-faqe për krahasimin e përkthimeve të vargjeve individuale nga disa përkthime anglisht dhe frëngjisht
11. *RISTalks: Ustad Nouman Ali Khan - "Gratitude: A Way of Life"*, rismultimedia, published on Aug 8, 2013, <https://youtu.be/FfvsOD3R0gE>
12. *The Study Quran: A New Translation and Commentary*. Nasr, Seyyed Hossein, Caner K. Dagli, Maria Massi Dakake, Joseph EB Lumbard, and Mohammed Rustom. Harper Collins, 2015.

Online

<https://botimetrb.wordpress.com/>

Licensimi

Ky publikim lëshohet nën licensën

Attribution-NonCommercial-ShareAlike

CC BY-NC-SA

This license lets others remix, tweak, and build upon your work non-commercially, as long as they credit you and license their new creations under the identical terms.

që nënkupton se i lejon të tjerët ta shkarkojnë dhe ta shpërndajnë te të tjerët, ta ndryshojnë punën në mënyrë jokomerciale, përderisa e përmendin burimin dhe i licencojnë krijimet e reja nën terma identike. Për më tepër, shih:

<http://creativecommons.org/licenses/>